
Nowy honorowy obywatel miasta Płocka.

Notatki Płockie 9/3-29, 11

1964

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NOWY HONOROWY OBYWATEL MIASTA PŁOCKA

Dr nauk med. Marcin KACPRZAK jest profesorem higieny Akademii Medycznej w Warszawie. Urodził się 6 listopada 1888 roku w Podolczykach Ziemi Płockiej.

Po ukończeniu szkoły powszechnej w Lelicach wstąpił do Gimnazjum Gubernialnego (obecnego Liceum Małachowskiego w Płocku). Po strajku szkolnym, w którym brał udział, przeszedł do utworzonego wtedy Gimnazjum Polskiej Macierzy Szkolnej, (obecnego Liceum im. Wład. Jagiełły), gdzie maturę otrzymał w roku 1908. Studia medyczne odbył w Paryżu (1908—1914). Państwowy egzamin zdał w Charkowie (1915), dyplom doktora medycyny otrzymał na Uniwersytecie Jagiellońskim. Na studiach higienicznych był przez 2 lata w John Hopkins w Stanach Zjednoczonych (1922—1924), gdzie zdobył stopień doktora higieny i zdrowia publicznego.

Po powrocie do kraju w roku 1924 objął stanowisko kierownika działu w Państwowej Szkole Higieny. W ciągu 15 przeszło lat wykładał różne działy higieny społecznej, statystykę i epidemiologię dla lekarzy administracyjnych, jak również na różnych kursach dla lekarzy i dla personelu pomocniczego. Wykładał też higienę ogólną i społeczną na Wolnej Wszechnicy, na Politechnice, a higienę szkolną na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego (Studium Pedagogiczne). W ciągu tego czasu pracował naukowo nad zagadnieniami wsi („O zdrowie wsi polskiej”, „Gruźlica na wsi”, „Wieś Płocka” — i inne). Zajmował się organizacją Służby Zdrowia w różnych państwach i problemami demograficznymi.

Prof. Kacprzak był przed wojną prezesem Towarzystwa Medycyny Społecznej, redakto-

rem „Zdrowia Publicznego”, współredaktorem paru innych czasopism lekarskich. Brał udział w wielu zjazdach krajowych i zagranicznych, współpracował blisko z Sekcją Higieny Ligi Narodów, a po wojnie ze Światową Organizacją Zdrowia.

Po II wojnie światowej objął katedrę higieny na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Łódzkiego, a od roku 1946 jest profesorem higieny w Warszawie. Wydał w ciągu tego czasu podręcznik „Epidemiologia Ogólna”. Pod jego redakcją wyszedł akademicki podręcznik „Higiena Ogólna”, „Higiena Szkolna”, „Medycyna zapobiegawcza w praktyce lekarskiej” i inne. Zajmuje się zagadnieniami dotyczącymi kształtowania młodzieży lekarskiej — ogłosił liczne publikacje na ten temat. Był w ciągu 5 lat dziekanem Wydziału Lekarskiego U. W., a następnie 9 lat rektorem Akademii Medycznej w Warszawie.

Prof. Kacprzak brał czynny udział w życiu międzynarodowym. W roku 1957 otrzymał od Światowej Organizacji Zdrowia nagrodę Leona Bernarda za pracę na polu medycyny społecznej. Jest honorowym członkiem Towarzystwa Higienistów i Epidemiologów Rosyjskich i Amerykańskiego Stowarzyszenia Zdrowia Publicznego. Ma order Polonia Restituta II-go stopnia z Gwiazdą i Order Sztandaru Pracy I-go stopnia.

Jest członkiem korespondentem PAN'u i członkiem zagranicznym Radzieckiej Akademii Nauk Medycznych.

Jest przewodniczącym Towarzystwa Świadomego Macierzyństwa, prezesem Polskiego Czerwonego Krzyża. Jest także honorowym członkiem Towarzystwa Naukowego Płockiego, a od 19.VII. br. honorowym obywatelem m. Płocka.

PRZEMÓWIENIE PROF. D-RA MARCINA KACPRZAKA

WYGŁOSZONE W DNIU 19 LIPCA B.R. PO OTRZYMANIU
HONOROWEGO OBYWATELSTWA MIASTA PŁOCKA NA UROCZYTEJ SESJI MRN i MKFJN

Byłoby próżnym wysiłkiem, gdybym próbował ukryć moje wzruszenie; muszę użyć pełnej siły woli, aby się opanować. Pozwólcie też Państwo, że dla zmniejszenia przeżywanej emocji będą korzystał z kartek.

Nie potrzebuję chyba rozwodzić się na temat, jak wielkim dla mnie zaszczytem jest nadanie mi tytułu honorowego obywatela miasta Płocka. Większego zaszczytu osiągnąć nie mogłem.

Przede mną — jak przed każdym w podobnych okolicznościach — staje pytanie raczej, czym zasłużyłem na tę nagrodę, niż czy zasłużyłem w ogóle. Taka już jest bowiem słabość natury ludzkiej, że każdy wyróżnienia jego dotyczące, może nawet spuściwszy oczy, przyjmuje jako zasłużone. Ale odpowiedź na pytanie czym, może stawiać ukoronowanego w trudnej sytuacji. Dotyczy to i mnie.

Nie dokonałem żadnego odkrycia, nie rozświetliłem rodzimego miasta na szerokim świecie. Ziemi rodzinnej byłem wprawdzie zawsze wierny, ale to było i jest tylko wyrazem potrzeby serca; nikogo się za to nie nagradza. Pracowałem na różnych stanowiskach głównie jako pedagog, wychowawca i naukowiec. Według własnej oceny wszystkie stanowiska większe i mniejsze zdobywałem własną pracą, a obowiązki swe starałem się wykonywać uczciwie, z przekonaniem, że każda sprawa, którą mi powierzono, była dużej wagi.

Pocieszam się też, że twórcami teraźniejszości i przyszłości nie są ludzie wielcy, którzy zdarzają się przecież rzadko. Rzeczywistość tworzą przeciętni obywatele kraju, którzy mając wysokie poczucie obowiązku i starając się o jak najpomyślniejsze załatwienie swoich spraw osobistych, nie zapominają nigdy, że ich in-